

DÂN TÂN KHÁNH CÚNG ĐẦU HEO CHO CHÚA SƠN LÂM

■ HỒ TƯỜNG (*)

Làng Tân Khánh (nay là phường Tân Phước Khánh, thành phố Tân Uyên, tỉnh Bình Dương) là một trong những thôn làng được do thế hệ những người từ Trung Bộ vào khai hoang miền Đông Nam Bộ thành lập khá sớm vào khoảng nửa đầu thế kỷ XVII để làm nơi tụ cư, tiếp tục công cuộc khai hoang mở đất mưu cầu một cuộc sống mới ấm no, hạnh phúc, thay cho những ngày đói khổ cùng cực ở quê hương Trung Bộ.

Theo lời kể của những vị cổ cụ thì vị trí của làng Tân Khánh thời mới thành lập chỉ là một lổm dân cư thưa thớt, các hướng đông, tây và bắc đều là rừng già, cây cối rậm rạp nối dài lên đến tận biên giới Việt – Miên (tức Campuchia ngày nay). Bạt ngàn rừng rậm là nơi trú ẩn biết bao nhiêu loài thú rừng, loài thú hiền có, loài thú dữ cũng có, nhưng nguy hiểm nhất là loài hổ dữ đã sát hại biết bao nhiêu dân lành kiếm sống bằng những nguồn lợi từ rừng, như đốn cây gỗ, chế củi đuốc, săn các loài thú hiền (nai, hoẵng, cheo...).

Từ những sự mất mát về nhân mạng, những người dân đất Tân Khánh một mặt tận dụng môn Võ Lâm của dân tộc Việt mà họ mang theo trong quá trình mở cõi, mặt khác đã phát triển môn võ thành những đòn thế chuyên biệt dành để chiến đấu với loài hổ dữ, mang lại sự bình an cho cả cộng đồng. Có thể nói rằng suốt ba thế kỷ XVII, XVIII và XIX vùng đất Tân Khánh đã sản sinh biết bao nhiêu là bậc anh hào từng đọ sức và chiến thắng loài hổ dữ.

Những năm cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX, làng Tân Khánh vẫn còn nức tiếng tài đả hổ của hai anh em ông Ất và ông Giá cùng với người con gái của ông Ất là bà Năm Vương. Đến lúc đó, ông Ất và ông Giá hầu

như ít có dịp chạm trán trực tiếp với loài hổ dữ ở ven rừng như trước nữa, một mặt là do rừng bắt đầu lùi ra xa làng hơn và mặt khác ông Ất, ông Giá lại bận rộn với những chuyến diệt trừ hổ dữ theo lời thỉnh mời của những người đứng đầu ở các địa phương mới khai hoang khác... Từ đó hai ông đã để đời bằng câu tục ngữ “Cọp Bầu Lông, Võ Tòng – Tân Khánh” với chiến công đả hổ ở làng Bầu Lông (nay là khu phố Bầu Lông, thị trấn Lai Uyên, huyện Bàu Bàng, tỉnh Bình Dương), cách xa Tân Khánh gần cả trăm cây số!

(*) Tiến sĩ - Võ sư truyền nhân môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà - Email: vosuhotuong56@gmail.com

4. THÔNG TIN KHOA HỌC LỊCH SỬ

Có lần bạn đi “chinh chiến” với hổ ở xa thì khi trở về ông Ất, ông Giá lại bàng hoàng khi nghe mọi người nói rằng có hổ dữ về làng bắt trâu, bò, heo, gà... Ông Giá bực mình nói ngay: “May là tụi hổ chỉ bắt gia súc, chưa làm hại đến nhân mạng. Điều này chắc hai anh em mình phải xách roi vô rừng dạy cho tụi hổ dữ một phen để chúng không còn dám vô làng quấy phá nữa!”. Ông Ất thì bình tĩnh hơn: “Chú ba nóng tính xưa nay vẫn không đổi. Chuyện là phải xem tại sao lúc này hổ không chịu săn các loài thú khác trong rừng để ăn mà lại vô làng bắt gia súc?”.

Thế là ngay sau đó, ông Ất và ông Giá đã gặp ngay các vị hương chức để thăm hỏi sự tình. Qua tìm hiểu thì ông Ất mới biết lúc đó, nạn săn thú rừng của dân Tân Khánh đã tăng cao hơn trước rất nhiều. Hầu như ngày nào cũng có nhiều người mang về từ rừng biết bao là thú rừng, như: nai, cheo, hoẵng... có cả heo rừng, thỏ rừng! Thú rừng đi săn về lớp ăn, lớp bán, ngày nào cũng vậy! Ông Ất đã phải thốt lên: “Thảo nào mấy ông hổ đã phải vô làng kiếm thức ăn. Thú rừng bị mấy ông thợ săn lùng bắt rồi, còn gì là thức ăn cho ông hổ đây?”.

Ông Ất bàn bạc với các vị hương chức của làng Tân Khánh cần phải sớm có biện pháp ngăn chặn nạn săn bắt thú rừng của giới thợ săn khi mà chưa có điều kiện diệt trừ hoàn toàn loài hổ dữ, bởi vì thức ăn của hổ chính là các loài thú rừng khác, nhưng nay các loài thú này đã bị những thợ săn của làng Tân Khánh săn

bắt hết, cho nên hổ đói đã phải vô làng bắt gia súc để ăn. May là hổ chưa làm hại đến dân làng! Bà con trong làng không nên ăn thú rừng nữa bởi vì đó là thức ăn của hổ. Do không có thú để ăn nên hổ mới vô làng bắt gia súc vạ. Một mặt khác, trong thời gian trước mắt, khi các loài thú rừng chưa kịp sinh sôi nảy nở để đủ làm thức ăn cho hổ, ông Ất đề nghị các vị hương chức nên làm lễ cúng đầu heo cho chúa sơn lâm ở các xóm giáp rừng. Có như vậy mới mong tránh được nạn hổ vô làng bắt gia súc và tránh cả việc hổ có thể sát hại dân làng khi chống cự lại chúng.

Từ đó, cứ đôi ba ngày, ở các xóm giáp rừng đã làm lễ cúng đầu heo cho hổ khá trang trọng. Mọi người rình theo dõi thì thấy hổ đã đánh hơi được, từ trong rừng phóng ra ngoạm chiếc đầu heo rồi chạy biến vào rừng để ăn. Nạn hổ vô làng bắt gia súc không còn thấy nữa sau những lễ cúng như vậy. Theo thời gian, rừng mỗi ngày một xa hơn, thời gian cúng đầu heo cho hổ cũng lơ ra, mười ngày cúng một lần, rồi nửa tháng cúng, một tháng cúng, ba tháng cúng, sáu tháng cúng và lâu dần trở thành lệ cúng đầu heo tại bia Ông Hổ dựng tại đình làng mỗi năm một lần vào tiết kinh trập (khoảng tháng 3 âm lịch) nhằm tránh việc hổ vào làng bắt gia súc và có thể làm hại dân làng.

Tập tục cúng đầu heo cho chúa sơn lâm từ miệt Tân Khánh đã lan tỏa ra khắp Nam Bộ nhằm cầu sự bình an cho mọi người và gia súc./.